

Megjelen minden
vasárnapon.

Kiadóhivatal:
Plaitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Becskereken, hova az elő-
fizetési penzek és igatási díjak
küldendők.

TORONTÁL.

Vegyestartalmu hetilap. — A vármegye közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt - kr.
Fél évre . . . 3 frt - kr
Negyed évre 1 frt 50 kr
Egyes száma ára 10 kr.

Hirdetések és melléletek minden nyelven vétetnek fel a kiadóhivatalban. Keretik az igatási díjakat az igatmányokkal együtt legelőbb *pentek délig* beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Magán hirdetések: A 3-basabos harmonisor első hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illetek minden egyes beiktatásért 30 kr.

Hivatalos hirdetések: A nagym. kir. belügyminisztérium határozata értelmében a hivatalos hirdetések *bermítés és előlegesen beküldendő közlése* az 1875. év első napjától kezdve következőleg állapított meg:

100 szögig egyszer közölve és egy a hirdetés irázoló lap	frt 1-67
250	2-67
300	3-67

és így tovább minden megkötött 100 szögért 1 frttal több.

Alulirt kiadóhivatalnak van szerencsése, a tek. szolgabirohivataloknak, községeknek és magán hirdetőknök tudára adni, hogy nem helybeli hirdetések csak akkor vétetnek fel, legyenek bár azok hivatalos vagy magán hirdetések. Ha a hirdetés azzal az itt közölt tarris szerint a hirdetéssel együtt beküldik, vagy pedig kötelezik magukat, a kiadóhivatal által utamélt mellett feladott nyomatot és támpeldányt a postán mindenkor kiváltani.

A „Torontál” kiadóhivatala.

† Hertelendy József 1833 - 91

Szeretett főispánunk porhüvelyét átadtuk az örök sötétségnek; lelke átszállt az örök világosságba; emléke meg lesz örökítve tizennyolcz évi működésében és működésének gazdag eredményében. Az a lap, mely e megye történetében életének főbb vonásait lesz hivatva átadni az utókornak, például kell hogy szolgáljon azoknak, a kik utána következnek, arra nézve, hogy kell egy megyét úgy kormányozni, hogy a gazdagoknak, mint a szegényeknek igaz fájdalom szülte könyeik hulljanak azon ravatalra, melynek koporsójában az örökre elköltözött hamvai nyugosznak.

Azt még ellenségei sem tagadhatják meg tőle, hogy Megváltónk által az erényekben feltüntetett gazdag szív embere volt, és ha a szent bölcsék tétele alkalmazható is reá és elmondhatjuk, hogy: „nihil humani alienum” stb., de a szeretet kristálytisza forrásai oly partok között siettek rendelkezésük helyére, hogy az általok felmutatott tápláló gyümölcsök és üde légkört terjesztő virágok között vajmi kevés gyom és mérges növények mutatkoztak.

Főispán volt a főispáni kötelességek szülte legszigorubb, és ember volt az emberi kötelességek szabta legmagasztosabb követelmények értelmében.

Ha olykor talán nehéz volt is választania az ész és szív parancsolta kötelességek között, az elsőt az utolsóval rendesen kiegyenlítette. Vallási meggyőződését sohase rendelte alá az idősök kételyt növelő bölcsesletének, mert bármily mindenhatónak képzelte is őt a közvélemény Torontáimegyében, az Isten szent egyházából sohase vitt meghasonlást lelkében megyeházának törvényhatósági üléstermébe. Igaz és nemes lelke mindég biztosan tudta mérlegelni azt: mi arányban állanak a nyeresemények és veszteségek a mulandóság és az örök élet világában.

Én minden ünnepe napon ott láttam őt az égbe vezető lépcsők egyházában, nem mindenkor az őt megillető főispáni helyen, hanem hátul az egyház hajójának legvégén, a hol azok küldik buzgó imáikat a mindenség urához, a kik nagyobb részének e földön nehéz

munka, nehéz küzdelem és még nehezebb nyomor jutott. A kiknek körében imádkozott ezek ismerték őt legjobban, mert halálának hírére ezeknek a szeméből hullottak azok a könyek, melyek nem a szinlelés, nem az újabb kegykeresés, hanem az igaz fájdalom keresetlen nyilatkozatait jelezik.

Irtózott mindentől, a mi a lélek és szív romlottságára mutat, de azért nem az utat elzárni töltök, hanem utba vezetni törekedett azokat, a kik utat tévesztettek, hogy a felebaráti szeretetéből eredő jó tanácsokkal ellátva megtérhessenek és az életben ismét oly helyet foglalhassanak el, a hol megjavulhatnak s így bocsánatot és engesztelődést nyerhetnek.

Nem volt gazdag, de azért soha se zárta el erszényét a szegények előtt, és mindenkor kész volt áldozni ott, a hol az áldozatokat a humanizmus, az időségi haladás, nemesebb és magasabb érdekek és művelődési céloknek előmozdítása igényelték.

Ő nemcsak e megyét tudta kormányozni, hanem valódi embereket is tudott nevelni és örömét találta azon gondolatban, hogy még akkor is, mikor őt kiragadja szeretett megyéjéből a kérielhetlen halál, nem marad olyan hézag utána, melyet a haza javára és megyéje érdekében pótolni nem lehetne.

A legváltóságosabb napokban sem csüggedett, lelkében hordta azt az erőt, melyet a valódi férfiúi öntudat szokott megalkotni, s a mely nem a hiu reménykedés teljesedésétől várja a megoldást, hanem a fáradhatlan munkásság eredményében bizik és sohase hátrál meg gyáván, hanem győzelemre számít.

A nép ezrei hagyták oda családokat és terhes munkájokat, hogy könyező szemekkel üdvét esdekéljenek a mindenhatótól az örökre elköltözött számára, hogy „Isten hozzád”-ot mondjanak nem annyira főispánjuknak, mint atyjuknak, a ki évek hosszú során keresztül legszentebb kötelességének ismerte azok közé szállani le főispáni székéről, a honnét nem fény és édes szavak, hanem a hála és szeretet szavai jutnak elébe.

Százszor el lett mondva, de ha sohase lett volna elmondva, még akkor

is örök igazság marad, hogy Hertelendy József főispánunk nem csak bölcsesége, a közigazgatás minden ágaiban jártassága, férfiú egyenessége, tapintatosossága és mérséklete, hanem különösen kiváló személyi tulajdonságai kormányozták e megyét oly szerencsésen és minden tekintetben eredménygazdagon, hogy csaknem egy fél századik nyuló kormányzása alatt az a boldogság és megelégedés magaslataira jutott és annyi évek során keresztül valódi gyásza, fájdalom és szerencsétlensége egyedül e nemes léleknek örök távozása volt.

Az ősi család boesári sirboltja megnyitott, hogy e család annyi jeleseinek egyik legjelesebbikét örökre elzárja, de a jók és igazak emléke hosszú évek folyamán át fog örködni a sötét boltívek felett, a hol egy olyan lélek alusssa háborithatlan álmaít, a ki a szó legszorosabb értelmében koronás királyának híu alattvalója, hazájának és megyéjének szerető, munkás és igaz fia volt.

A ravatalnál.

A vármegye ház gyászszal borított nagytermében nyugodott a drága halott. A diszterem dusan aranyozott hamvasfehér falai, melyeken máskor pajzán Amorok diszlenek, most fekete lepeltől bevonva a komor fájdalmat tükrözték vissza.

Már a bejáratnál gyászdraperiák fődtek a kaput, a megyeház palota erkélyét, ablakait s benn a boltíveket; fenn az emeleten két gyászoszlop emelkedett, s a gyászszal bevont villamlámpák s csillárok megtört fénye s a viaszgyertyák sápadt világa mystikus félhomályban terjergett a déli növényzet bokrai között. Egész üvegházak déli növényzetét rejtették a fülkék s a ravatal körül felállított pompás páfrányok s pálmák örökzöld lombjai mintha titkosan suttozták volna: enyém az élet, tied a halál!

A helyb. Deutsch-féle virágkereskedés főkertésze Brauneis J. ur a nála megszokott kitünő izléssel alakította át a rideg termet nyájas kertté, melyben a szebbnél-szebb koszorúk terjesztették az illatot. Az óriási méretű koszorúk legtöbbje ugyancsak fennfenti czégtől való, hol több napig éjjel-nappal végezték a tömeges megrendeléseket. A vidékről s a fővárosból is számos koszorú érkezett, melyek a család koszorui kivételével a terem falazatát diszitették, közbe-közbe a fehér atlasra festett családi czimerek pompáztak.

Alábbiakban adjuk a ravatalra letett korszoruk feliratait:

Özv. Hertelendy Józsefné „Zaidától — Felejthetlen kedves életemnek, Józsimnak“ (lilaszín szalag), Juhász Zsiga és neje „Margit és Zsiga — Felejthetlen atyjuknak“ (lilaszín szalag), Gaiszin Gy. és neje „Józsi és Gyuri — Felejthetlen jó atyjuknak“ (fekete), Józsi és Sarolta és Mariska „A legjobb nagyapának“ (fehér), Rónay Jenő és neje „Jenő és Olga — Atyailag bántál velünk, őszinte gyermeki szeretet sirat“, dr. Mihálovits Odón „Feledhetlen jóakarójának“, dr. Perisits Zoltán „Kereszt- atyjának és feledhetlen jóakarójának“, Rónay Czili, Vilma „A felejthetlen, kedves rokonnak“, Rónay Ernő „A szeretett rokonnak, és igaz, jó barátunk“, gróf Csekonics Andre és neje, özv. gróf Csekonics Jánosné, Daniel László „Laczi — Felejthetlen Józsi bácsijának“, Bakalovich és családja, „Dellmanich család, özv. Daniel Jánosné „Őszinte barátjának“ (fehér), Tallián család (fekete), özv. Gyertyánffy és családja „Tiszteletük jeléül“ (fekete), Offizierscorp des 29-ten Infanterie-Regiments (kék), id. Daniel Pál és családja „Felejthetlen legigazabb barátjának“ (fekete), Rónay család „A legjobb rokonnak“ (fekete), Schulpe Ernő és Vilmos „Szeretett rokonunknak“ (fekete), Ormódy Imre „Legnemesebb emberek egyikének tiszteletből, becsülő szomszédja“ (fehér), Pap Simon „Szeretett barátjának“ (fekete), Daniel Béla és neje (fehér), Babics József (fehér), Jankovich család „Tisztelete és hála- ja jeléül“ (fehér), Vinczehidly család „Régi jó barátjuknak“ (fehér), Jekelfalussy Lajos „Hertelendy József barátjának“ (fehér), özv. Hertelendy Gyuláné szül. Harbung Leopoldine „Rokoni szeretete jeléül“ (fehér), a nagybecskereki ipartestület „Torontálmegeye szeretett főispánjának“ (fekete), dr. Kovalszky, Schwarcz Mihályné, Weisz Izidorné, Hoffenreich Mórné (Marillavölgy), Torontálvármegye kezelő személyzete „Szeretett főispánjának“ (fekete), Torontáli helyi érdekű vasutak „Felejthetlen igazgatójának és alapítójának“ (fekete), a kir. államépítészeti hivatal „Szeretett főispánjának“ (kék), Torontálvármegye törvényhatósága „Bened leghivebb fiát siratja“ (fekete), Torontálvármegye tisztikara „Ki értünk éltél, örökre nem hagyhattál el, — szellemed köztünk marad“ (fekete), a nagybecskereki önkéntes tüzoltó-egylet „Méltóságos Hertelendy József, felejthetlen védnökének“ (vörös-fekete), a felső-torontáli ármentesítő-társulat „Hertelendy József főispán, miniszteri biztosnak, az érdemek halás elismeréséül“ (fehér), a törökbecsei szolgabírói „Hertelendy József, Torontálvármegye főispánjának“ (fekete), a bánlakai járás szolgabírója és jegyzője kara „Felejthetlen főispánjának“ (fekete), a törökbecsei járás községei, a nagykindai kir. törvényszék, járásbírói, kir. ügyészség „Volt elnökének“ (fehér), Gyertyámos község szegedi konviktusa „Felejthetlen jótévőjének“ (fehér), Balázs György és családja „Felejthetlen násznagyának. A ki hiszen, ha meghal is, él az!“ (fehér), a nagybecskereki pénzügyigazgatóság tisztikara, a nagybecskereki jótékony-nőegylet „Kegelete jeléül“ (fehér), Hertelendyfalva községe „Halhatatlan megmentőjének“ (sárga-kék), pancsovai főszolgabírói járás „Felejthetlen szeretett főispánjának“ (sárga-kék), N.-Becskekerek város tisztikara „Felejthetlen emlékü főispánjának“ (fehér), Orlovát községe (fekete), Szerb-Ellemér, Szerb-Aradác, Kis-Torák, Tót-Aradác, N.-Ellemér, Jankahid, Bótos, Perlasz, Nagy-Torák, M.-Szt-Mihály községek koszorúi, temes-begavölgyi vizszabályozó-társaság „Felejthetlen kormánybiztosának“ (fehér), a temes-begavölgyi vizszabályozó-társaság tisztikara „Kegelete, tisztelete és szeretete jeléül“ (fehér), Első kikindai takarékpénztár „Kitünő elnökének“ (fehér), Szaján, Bocsár, Ernesztháza, Rudolfsgnad, Bega-Szt-György, Katalinfalva, Lázárföld, Rogendorf, Zsigmondfalva, Itvarnok községek koszorúi, dr. Nánessny Gyula és neje, Biege Leona „A szeretett rokonnak“ (fehér), az antalfalvi járás közönsége, „Felejthetlen főispánjának“, Tor-

Szécsány község koszoruja, a torontálmegeyi házi-iparegylet „Szeretett, felejthetlen elnökének“ (fehér), a megyei községi körjegyzők egylete „Nemeslelkű pártfogójának“ (fehér), özv. Karácsonyi Ferenczné és fia, Karácsonyi Andor (fekete), báró Nikolics Fedor, Izakovits Milán „Felejthetlen régi barátomnak és jóakarómnak“ (fekete), Gyertyánffy János és neje „A jóbarátnak“ (fehér), báró Malcomes család „Mély gyászja jeléül“ (kék), Gräfin Leopoldine van der Osten (fehér), Schaffer apát „A haza és egyház hü fiának“ (kék), Hadfy Döme és fiai „Szeretett sógora és nagybátyjuknak“ (fekete), Hadfy-Hertelendy Hermina „Felejthetlen fivérének“ (fekete), Muzsla telep községe, Kupuszárovi családja, a nagybecskereki hitközség „Őszinte részvéte jeléül“, a nagybecskereki kereskedők (fehér), Lukácsfalva, Tor.-Erzsébetlak, Német-Ecska, Klekk, R.-Ecska községek koszorúi, gróf Karácsonyi Jenő és neje, Oszten Leopoldina grófné, Nagy-Becskekerek város képviselő-testülete „Szeretett főispánjának“ (fehér), Párdány község, a párdányi járás közönsége, a nagybecskereki kaszinó-társulat.

A részvét nyilvánulása.

A részvét impozans nyilvánulása legelőkeltebb jele azon tisztelet és szeretetnek, mely a boldogult főispánt még életében léptenyomon környezte. Kik őt ismerték, kik őt tisztelni tanulták, kikkel érintkezett s jót tett, eljöttek még egyszer Isten hozzádot mondani.

Ama három napon, melyen a holttest közszemlére volt kitéve nagy tömegben hullámozott a vármegyeházába a gyászoló közönség egy annyira, hogy csak csoportonként lehetett a ravatalhoz bocsájtani.

A főispáni kis-teremnél kitett részvétiven számosan jegyezték fel neveiket s a gyászoló családhoz számtalan részvétávirat érkezett be, melyek közül alábbiakat soroljuk fel:

Desseffy Sándor csanádgyézházmegyei püspök alábbi sürgönyvel fejezte ki részvétét a gyászoló özvegynek: „Fogadja méltóságos asszony ama pótolhatlan veszteség felett mely általam kiválóan tisztelt férje elhunytával méltóságodat s a közügyet is érte, őszinte, igaz részvétem kifejezését. A jó Isten legyen vigasztalója!“

Szalavszky Gyula belügyministeri államtitkár alábbi sorokkal fejezte ki részvétét: „Engedje méltóságod a nagy veszteség alkalmából legmélyebb részvétem nyilvánulását, — szolgáljon némi vigaszul az, hogy nagy fájdalmában mindnyájan osztozunk és a boldogult emléket, kiváló működésének érzetében legmélyebb elismeréssel ápoljuk.“

Jekelfalussy Lajos távirata így hangzik: „Fogadja méltóságod és családja mindnyájunk legbensőbb részvétét s fájdalom kifejezését felejthetetlen legjobb barátomnak halála felett“

Táviratilag fejezték még ki részvétüket:

Thum-Taxis Egon herceg és neje, gr. Csekonits Andre, Csekonits-Lipthay grfnő, San-Marco hercegnő, gr. Harnoncourt Felix és neje, Brankovics szerb patriarcha, br. Lipthay Frigyes, br. Nikolics Fedor, gr. Nákó Kálmán, br. Duka Péter, gr. d'Orsay, gr. Karácsonyi Jenő, gr. Karácsonyi Aladár és neje, Tallián család, Rónay család, Csávossy család, Schulpe család, Tellecsky család, Osten Leopoldin grfnő, gr. Hadik Katalin, Mocsanyi Laura, Bessenyei ezredes, Mórincz Vincze, Cseh Ervin főispán, özv. Gyertyánffy Lászlóné, Belitskané gr. Pejachevich Irma, Herglotz Antal, Roth Gergely, Balázs Iván, Telbisz Károly és neje, Zsák Hugó és neje, Jorgovics Dusan, Hieronymi Károly, gr. Bethlen Miklós, Seemayer polgármester, Enyedi Lukács, Skeyde Hugó, Heim Kristóf, Vizkelety Gusztáv, br. Malcomes család, dr. Szentkláray Jenő, özv. br. Puttheáni Ilka, Moser plébános, Talapkovits Vazul, Magyar testvérek, a 13-ik huszárezred egyéves önkéntes osztaga, a megye csaknem valamennyi főszolgabírója; továbbá a hatóságok, egyletek és társulatok közül felemlítjük: Temes- és Trencsénmegyék táviratait, a n.-kikindai kir. törvényszék, ügyészség és járásbírói, a felső-torontáli árment. társ., a tisztavölgyi árment. társ., a központi bizottság, Temes-Bega társ., nagysztrniklósi gör. kel. egyházközség, gyertyámosi convictus, nagybecskereki keresk. ifjak egylete, az alibunári járás orvosi kara és tiszti kara; Alibunár, Illánca, Sándorfalva, Számos, Gyertyámos, Réva-Ujfalu, Ferdinándfalva, Kis-Margita, Kevi-Szöllő, Végsztrmihály,

Dobricza, Petrovoszello, Ó-Bessenyő községek előjárásai, stb., stb.

Nagy-Becskekerek város rendkívüli közgyűlése.

N.-Becskekerek város polgármestere Hertelendy József főispánunk elhunytá alkalmából e hó 3-án d. u. 4 órára rendkívüli közgyűlést hívott össze, mely Krsztics János polgármester elnöke alatt a képvis. tagok nagyszámu részvéte mellett folyt le. Krsztics polgármester következő beszédel nyitotta meg a gyűlést:

„Mélyen tisztelt városi képviselő-testület!

Mult hétfőn délutáni órákban érkezett ide a megrendítő gyászhir, hogy méltóságos Hertelendy József szeretett főispánunk ugyanazon napon a regényes Marillavölgyben elhalálozott.

Csakhamar elterjedt e váratlan gyászhir városunkban, s aggódva kérdeztük egymást, hogy az igaz-e? még mindig remélve, hogy az álhirnek fog bizonyulni, de fájdalom, azt más hir később nem hazudtolta meg.

Önök, mélyen tisztelt képviselő-testület, jól ismerték szeretett főispánunkat. Önök tudják, hogy ki és mi volt ő méltósága szeretett Torontálvármegyének és N.-Becskekerek városának; Önök tudják legjobban, hogy a megboldogultnak nemes szive egyéb fontos feladatai mellett mily érdeklődéssel viseltetett városunk haladása és fejlődése iránt; Önök tudják legjobban, hogy megboldogult főispánunk nemes szivéhez gazdag és szegény egyaránt folyamodhatott, hogy tőle vigasz nélkül senki sem távozott el, egyszóval: hogy szeretett főispánunk nemcsak nemes, de jó ember vala.

Se nemes és jó sziv, melyen tisztelt képviselő-testület, megszűnt dobogni; szeretett jó főispánunk körültekintő tanácsát és tapintatos intézkedéseit úgy vármegyénk mint városunk a jövőben nélkülözni fogják; jó főispánunk nem lesz többé közöttünk, — de meg vagyok győződve, hogy jósága és szeretete méltó tulajdonságai emléket sziveinkbe eltörülhetlenül vésték, hogy emléke kebleinkben soha kimulni nem fog.

Örök béke legyen hamvai fölött!“

A mély hatást keltett beszéd után a polgármester indítványozta, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg részvétét fejezze ki a gyászoló családnak s Torontálvármegyéhez részvét feliratot intézzen, továbbá, hogy a képviselő-testület mélyen érzett fájdalmának kifejezés adandó, koszorut helyezzen a ravatalra s a temetésen testületileg vegyen részt, indítványozta végül, hogy a gyászszertartáshoz érkező Desseffy Sándor csanádi püspököt a város küldöttséggel fogadja, — mely indítványok egyhangulag elfogadtattak.

Dr. Klein főrabbi, azon előterjesztést tette, hogy a feledhetlen emlékü főispán olajfestésü arcsképe a városi tanácsterem számára megszereztesse, mely szintén egyhangulag kimondatott.

Végül Menczer Lipót vármegyei főpénztáros írásbeli indítványa terjesztett elő, melyben hivatkozva arra, hogy többen lesznek olyanok, kik kegyeletüknek kifejezés adandó, azt nem virággal hanem adománnyal óhajtták leróni, a helybeli városi árvaház javára a boldogult főispán emlékére gyűjtést indit s e célra maga 20 frtot irt alá, mely még a helyszinén 60 frtra növekedett. Adományok e nemes célra Krsztics polgármesternél továbbra is gyűjtetnek.

A közgyűlés ezután komor hangulatban oszlott széjjel.

Nagy-Kikindán

Hertelendy főispán elhunytá fájdalmas részvétet keltett. Az ottani közs. képviselő-testület 3-án este igen látogatott rendkívüli ülést tartott, melyben jegyzőkönyvileg megörökítették a község részvétét és elhatározták, hogy az egész képviselő testület testületileg résztvesz egy nagybecskereki, mint a bocsári temetésen. — A nagy-kikindai kir. törvényszék, melynek Hertelendy egykor elnöke volt, már kedden táviratilag fejezte ki részvétét a gyászoló özvegynek.

* * *

Az „Első n-kikindai Takarékpénztár“ igazgatósága

alábbi gyászjelentést adta ki: Az „Első Nagy-Kikindai Takarékpénztár“ igazgatósága és választmánya mély fájdalommal jelenti, 20 éven át volt nagyérdemű elnökének méltóságos vindornyalaki és hertelendi Hertelendy József urnak, a Szent-István-rend kis keresztese, a magyar főrendiház élethossziglani tagjának és Torontálmegye főispánjának a Marilla-fürdőben 1891. évi augusztus hó 31-ik napján 58 éves korában történt gyászos elhunytát.

A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 5-én szombaton d. után 2 óraker fognak a bocsári családi sírboltban örök nyugalomra elhelyeztetni!

Béke hamvaira!

Nagy-Kikinda, 1891. szeptember 1-én.

* * *

A kereskedő ifjak társulata

e hó 2-án este tartott ülésében dr. Brájjer alelnök indítványára elhatározta, hogy a megboldogult főispán temetésén küldöttségleg képviselteti magát.

* * *

A Temesbegavölgyi vizszabályozási társulat

a következő gyászjelentést adta ki: „Temesbegavölgyi vizszabályozási társulat mély fájdalommal jelenti, hogy felejtethlen ministeri biztosa vindornyalaki és hertelendi Hertelendy József Tarontálmegye főispánja, a Temesbegavölgyi vizszabályozási társulat ministeri biztosa, a Szent-István-rend kis keresztjének tulajdonosa és főrendi házi tag stb. f. évi augusztus 31-en elhunyt. Nagy halottunk hült tetemei f. évi szeptember hó 2-án d. u. 4 óraker Nagy-Becskeken a megye székházában ravatalra helyeztetnek és f. hó 5-én, d. e. 10 óraker ünnepléses szent mise és beszterelés után a Torontálmegye Bocvár községébe fog szállítatni, hol a családi sírboltba örök nyugalomra lesznek elhelyezve. A engesztelő szent mise áldozat pedig f. évi szeptember 7-én, a délelőtti órákban fog Bocváron a róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatatni. Temesvárt, 1891. évi szeptember 2-án. Emléke felejtethlen közöttünk“.

* * *

A magyar vörös kereszt-egylet

központi igazgatósága táviratilag megbizta Várady Mihály kir. tanácsost, a vörös kereszt-egylet helyb. fiókjának elnökét, hogy a vörös kereszt-egylet torontáli választmányának tagjaiból alakított háromtagu küldöttséggel jelenjen meg Hertelendy temetésén. Az egylet e gyász alkalmából részvétiratot intéz az özvegyhez. Várady Mihály a helyb. fiók-egylet koszoruja helyett annak nevében 30 frtot saját nevében pedig 20 forintot adományozott a polgármester kezéhez, oly czélból, hogy ez összeg a n-becskekeri és bocsári szegények közt osztassék szét.

* * *

Desewffy püspök fogadtatása.

Desewffy Sándor, megyés püspök f. hó 4-én este 6 óraker érkezett városunkba. A megye részéről Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán és Dániel László főjegyző Elemérig eléje utaztak, s itt fogadták.

A nagy-becskekeri indóház perronján ezalatt egybegyültek: Schaffer Antal, apát, pápai kamarás, Krsztics polgármester, a városi küldöttséggel, a róm. kath. hitközség, küldöttei dr. Plechl Szilárd hitközségi elnök vezetése alatt, dr. Demkó Pál, országgyűlési képviselő, s nagyszámu, diszes közönség.

A püspököt a perronra lépése alkalmával Schaffer Antal apát üdvözölte rövid szavakkal, kifejezve abbéli örömet, hogy ő méltóságát e városban üdvözölheti, és bár úgy a város, mint a megye mély gyászban vannak, e gyászt enyhíti az, hogy ő méltósága a Torontálmegye közönségével együtt

érez, s eljött ide, a hol a gyászt legjobban érzik, hogy enyhítse fájdalmukat.

Desewffy püspök meghatottan válaszolt. Megköszönte a nem remélt kitüntést, a bár — ugymond — jobban szeretett volna örvendetesebb alkalommal jönni, eljött mégis, hogy töle telhetőleg vigaszt nyújtson azoknak is kiket a csapás mélyen sujtott, s lerója kegyletét az elhunyt iránt, a kinek elvesztése őt is mély fájdalommal töltötte el.

* * *

A temetés.

Már a reggeli órákban tömegesen gyülekezett a nép a vármegyeház előtt, pedig a temetés csak fél 10 óraker vette kezdetét. A nagy közönség számára a megyeháznak két nagy vasrácsos kapuja nyitvatott meg s melyeken át a parkirozott udvar pázsitjáról szemlélhetette a beszterelés szertartását. A gyászoló család, a vármegye törvh bizottsága és tisztikara, s a nagyszámu küldöttségek befogadására a székház két szárnya által határolt kisebb udvarrész volt fenntartva. A nagy közönséget mintegy 300 fáklyás, a központi segéd és kezelő személyzet s a községi előjárók sorából, tartotta vissza. A megyei és városi tisztikar 80 tagja félkörben felállva égő viaszgyertyákkal képezett soralat.

Déli 10 óraker megkondultak a város összes harangjai s a tetemet, mely diszes kettős bronz-koporsóban nyugszik, tizenkét megyei tisztviselő vitte ki az udvarra, hol Desewffy Sándor csanádi püspök fényes segédlettel végezte a beszterelést.

Mikor a gyászdal utolsó accordja is elhangzott s minden jelenlevő szeméit köny nedvesíté, előállt

Dániel László vármegyének főjegyzője mélyen meghatva alábbi beszédben bucsuzott a drága halottól:

„Mélyen tisztelt gyász-gyülekezet!

1891. évi augusztus hó 31-én mély gyász borult Torontál vármegyére:

Mélyen megható és minden ízében öszinte a gyász, melyet méltóságos hertelendi és vindornyalaki Hertelendy József urnak, a Szent István-rend kiskeresztésének, a magyar országgyűlés főrendiháza örökös tagjának és Torontálmegye 18 éven át alkotmányos főispánjának szomorú elhunytá fellett Torontálmegye közönsége, nemzetiség, felekezet és rangkülönbiztat nélkül érez.

Az alkotmányos kormány a magyar állam eszme terjesztőinek egyik leghathatósabb támasza, Torontálmegye büszkesége, a családban legpéldásabb férj és atya, itt nyugszik, szeméinktől örökre eltakarva.

Egyik legnemesebbike volt ő ama tényezőknél, melyeknek közvetítése útján az isteni gondviselés a vármegyében a személy és vagyonbiztosságot megteremtette.

Nemes pillanat esélyeinek egyoldalú ki-méletlen kizsákmányolásában, de a maradandó érdekközösség megtalálásában, maradandó közmivelődési, közgazdasági intézmények és eszközök létesítésében kereste ő az alapot, melyre e vármegye összes lakóinak egyetértésben nyilvánuló nagysága, gazdagsága épüljön.

Agyának minden terméke, egy mélyen gondolkozó kormányzó számító mérsékletére vallott.

Szerepelni nem vágyott, de a szereplők önkénytelenül érezték, hogy az ő hatalma vagy a mozgó erejének befolyása alatt állottak.

Szívének minden dobbanása, e vármegyért, e hazáért vert; hisz meg utolsó napjaiban is, a távolban töle bucsuzó helybeli apátplébános esperest megcsókolva, arra kérte: „Vidd e csókom Torontálmegyének“.

Hogy ki és mi volt ő e vármegyének, e hazának, legjobban kitünik az elvesztése felett vármegyének és ennek határain tul is érzett fájdalomnak nyilvánulásából.

E vármegyének apraja nagyja öszzejött, hogy nagy halottjának a végtisztességet megadja.

A fájdalom nagy, — vigasz nincs!

A mindenható Isten rendelkezéseiben azonban meg kell nyugodnunk.

A halál örökre elragadta őt tőlünk mulandó részeiben, de szellemét és lélekfenségét megörzi szívének, megörzi e vármegye biz története. És valamint az égboltozatról már rég letűnt csillagok fénye századok mulva is vissza világít az éj homályába, úgy fog fenkölt szelleme világosítani közöttünk, felettünk válságos pillanatainkban örködni és viharaktól dobott hajónkat biztos kikötőbe vezetni.

És most kérjük urunk istenünket, adjon nagy halottunknak örök nyugodalmat, adja áldását drága poraira, adjon vármegyének jó és balsorsában vele és velünk értett bánatos özvegyének, családjának erőt a nagy csapás elviselésére, adjon szeretett vármegyéneknek soha be nem hegedherő fájdalommas sebére enyhítő irt.

Isten veled, drága halottunk, örök béke lebegjen hült tetemeid felett!

Amen!“

A megyeházából a szemközti róm. kath. székes-egyházba indult a menet, melynek számára a diszben kivonult tüzoltók sorfala tartott fönn helyet. A menetet dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök nyitotta meg, Torontálmegye gyászszalaggal borított ősi zászlajával, utána Bakalovich Ágoston közp. főszolgabíró a fejfát vitte, melyet kivont karddal Rigó István megyei első aljegyző és Balogh Károly árvaszéki ülnök kísérték. Ezt követte báró Feilitzts Berthold aljegyző, a szent István-rend kis keresztjénél vivén. Utánna sorakoztak az egyházi szertartáshoz tartozó lobogók és keresztvivői valamint az egyházi férfiak és a többi ceremoniarusok.

A koporsó előtt a vármegye főtisztviselői Rónay Jenő kir. tanácsos, alispán, Dániel László, m. főjegyző és dr. Plechl Szilárd, m. főorvos zárták be a menetet.

Közvetlen a kivont karddal sorfala képező megyei hajduk és a család czimereit valamint gyertyákat vivő tisztviselők által kísért koporsó után a gyászoló család, ezeket követve pedig a törvényhatósági bizottságok valamint egyházi, katonai és egyéb hatóságok tagjai: az egyletek és társulatok küldöttei sorakoztak, míg a menetet a végtisztességetadó gyászoló közönség zárta be.

A küldöttségek sorában láttuk Temesvármegye küldöttségét Deschán Achill alispán vezetése alatt Nagy György kir. tanácsos, állami jószágigazgató, Jankovich Miklós kir. tanácsos és Jeszenszky Béla nagybirtokos urakból; — Temesvárszab. kir. város küldöttségét Nagy László helyettes polgármester vezetése alatt dr. Niamessny Gyula bizottsági tag, dr. Mesko Béla árvaszéki ülnök és Rózsa Imre főügyész urakból; — Versecz város küldöttségét Seemayer polgármester vezetése alatt, Bodó városi kapitány és dr. Seemayer ügyvéd urakból; — a helyb. vörös kereszt-egylet fiókja képviselésében Várady Mihály, Steinitzer Géza és Mencer Lipót urakat; — a torontálmegyei közs. jegyzői egylet képviselésében Schiller, Suciú és Kotsis urakat; — a felső-toront. árment. társulat nevében Daniel Béla urat, s megyének területén létező csaknem valamennyi társulat és felekezet képviselőit; — vármegyének országgyűlési képviselői közül: Dr. Demkó Pál, Rohonczy Gedeon, Belitska Béni, Dániel Ernő s Szakovits Milán urakat; — megyének notabilitásai közül: gróf Csekonicz Endre, gróf Karácsonyi Aladár és Jenő, Gyertyánffy János, Pap Simon, grf Smettov Richard, Babics József, Dániel Pál és József, Urbán Iván, Rónay Al., Mihálovits Miksa, stb. A koporsót a székház udvarából a plébánia nagy templomig Kéler Ákos tb. főügyész, Hegedüs Miklós és Botka Béla főszolgabírák, Kajtár Jenő ülnök, Reiter Oszkár, Keresztes Aladár és Zsiros Imre alszámvevők, Horváth Zsigmond tb. főszolgabíró, Tullics György, Kálmán Imre szolgabírák, Bartofy István és báró Hauser Károly joggyakornokok vitték.

A nagy templom zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, annyira, hogy a menet egy része kiszorult a főtérre, hol óriási közönség várakozott türelmesen a ceremonia bevégeztére, melyet Desewffy püspök végzett fényes segédlettel, melyben Dobó Miklós temesvári kanonok, Schäffer Antal apát-plébános, Hennz Sebestyén verseczi prépost, Dr. Szentkláray Jenő, Szabó Ferencz, Rothmayer Zsigmond, Abfall Károly, Főka Ignác, Holz Ferencz, Laczkovits Ádám, Geiger Antal, Köller Rezső, Olajos József, Lebovics Dániel, Ambrosius Mihály Andor, Rózsa János, Dr. Kuhn Lajost stb. összesen 20 lelkészt láttuk.

A gyászmise után megindult a fenti módon leírt menet a főtéren, a Bonnáz- és Aradáci utczákon át a régi vasuti indóházhoz, beláthatlan néptömeget kísérve s a harangok zugása között. A fáklyák és gyertyák sápadt fénye halványan reszketett a derűs nappali fényben, s a gyásznének melódiája messze elhangzott . . . messze, fel az égig.

A hosszú ut mentén mindenütt nagy tömeg kísérte a menetet, melyet két oldalt a fáklyásokon kívül a tüzoltók kordonja is védett. A mindenütt tapasztalt kifogástalan rend Andrássy Mihály városi főkapitány és Loga Szilárd alkapitány kiváló buzgóságának köszönhető.

A vasuti indóháznál megállt a menet s Desewffy püspök még egyszer beszentele a halottat.

Azután a koporsó a gyászzsal bevont waggonba helyeztetett, mely előtt a koszorukat vivő két hatalmas fuvar-kocsi állott. A közönség nagy része helyet foglalt a külön vonaton, mely fél 1 órakor kibogott a pályaudvarról s drága terhét kivitte városunkból örökre . . .

A garmadába szórt fáklyákból óriási lángoszlop csapott fel, feketén gomolygó füstjével messze tájra hirdetve a gyászt.

* * *

A temetés Bocsáron.

A temetési szertartás utolsó és legszomorubb része Bocsáron, a Hertelendy család ősi birtokán folyt le a közönség nagy részvéte mellett. A Karlovától Bocsárig vezető uton, a merre a gyászmenet haladt, az ut mindkét oldalán fáklyás emberek állottak. A templomnál, hol a család sirboltja van, roppant nagyszámu közönség gyűlt össze a környékről, és főleg Nagy-Kikindáról. A templomnál Schäffer Antal, apát-plébános még egyszer beszentele a nagy halottat, s megható gyászbeszédet mondott, melynek elhangzása után a koporsót a sirboltba vitték le. És ezzel a gyászszertartás, mely méltó volt a drága halotthoz, és méltó Torontálmege közönségéhez, véget ért.

Hertelendy József emléke.

1833—1891.

Mesterünk! kit sorsa készített,
Hogy oly korán itthagytott,
Örökönk reánk ruházta:
A mit lelke alkotott.

És ha most körültekintünk
Beláthatjuk enmagunk,
Hogy azzal mit tőle nyertünk
Minő gazdagok vagyunk.

Az anyag halomra hordva
Uj munkás kezekre vár,
A szent czél emlék s a hála —
Minden mulasztást kizár.

Lelke most is él közöttünk
S öröklik munkánk felett,
Hogy mi végezzük be mindazt,
Mit ő nem végezhetett.

Lauka Gusztáv.

A nbeckerekéi református templom felavatása.

A mire a nbeckerekéi reformátusok évek hosszú során át reménykedve vártak: az megtörtént s templomuk felszentelve átadatott rendeltetésének, a keresztyén eszmék és hazaszeretet terjesztésének.

M. hó 29-én az esti vonattal érkezett meg Szász Károly budapesti püspök Szabó János esperes és még 40 pap s 20 gondnok kíséretében N.-Beckerekre. Az állomáson Torontálmege főbb tisztviselői, élükön Rónay Jenő kir. tanácsos alispánnal, a pénzügyi tisztviselők élükön Mallász pénzügyi tanácsossal, a g. k. egyház képviselői élükön Dimitrievics elnökkel s a város tisztviselői s képviselőtestülete élükön Krsztics polgármesterrel jelentek meg üdvözölni a megérkező püspököt, ki ezután kocsióra ülve a polgármester jobbán hajtattott be az alispán által rendelkezésére bocsátott díszfogaton az új templom elé, hol az egyház tagjai s presbiterei vártak élükön Vécsey István főgondnokkal. Vécsey István megindult hangon üdvözölte a megérkezett püspököt, ki sok elfoglaltsága dacára meghallgatá e kisdéd egyház kérését s eljött felszentelni a templomot. Mire Szász püspök a nála már szokásos könnyűséggel válaszolt, áldást esdve e kisdéd gyülekezetre s ennek előljáróira. — Ó méltósága ezután Szalay ref. lelkész urhoz szállt.

A tulajdonképeni ünnepély vasárnap reggel fél tizkor kezdődött a zárkó elhelyezésével, hol Szalay lelkész felolvasván már a mult számunkban közölt történetét a nagybeckerekéi ref. egyháznak, az a mostani ezüst és réz pénzekkel legmentesen befalaztatott s az utolsó kő elhelyeztetett Szász K. püspök kalapácsütésével „az atyának, fiának és szentlélek Istennek nevében“ azon márványlap alá, melyen felírva ez áll: „I. Ferencz József ap. király, a magyar nemzet, külföldi hitrokaink és saját hiveink buzgóságából épült Szalay J. lelkészisége alatt. Áldjad én lelkem az Urat! Éljen a király!“ — Ezzel Vécsey főgondnok a templomajtót felnyitván, bementek a templomba a püspök vezetése alatt a papság s világi hatóság s az ájtatos hivek. Az ünnepélyt a gyülekezet e része nyitotta meg, mely után Szász püspök végezte e maga felszentelő és megáldó imádságát, mely mély református vallásos érzületről tett tanubizonyságot. Utánna Szabó János esperes prédikált Péter eme mondásáról: „Uram, jó itt nekünk.“ A nemes izléssel mondott beszéd mély benyomást keltett. Majd Szalay lelkész osztott urvacsorát, előbb szinte beszédet tartva, melyben azt fejtegette főleg, hogy Judás nem élt az uri szent vacsorával, s így a mai kor Judásainak, Krisztust és a krisztusi eszméket elveket elárulóknak sem szabad azzal élni. Utánna Garis gyómai lelkész keresztelte meg Szalay lelkész leányát dr. Plechlné asszony karjain Margit névre szép keresztelési beszéd kíséretében s végül Dombó gyulai lelkész mondott bezáró imát.

A püspök kijövet még megnézte a templomba befalazott másik márványtáblát is, melynek felirata: „I. Ferencz József ap. király és Nagy-Beckerek kv. r. t. város által kegyesen adott telken Vécsey István 25 évi főgondnoksága alatt. Tervezte Zaborcszky Ferencz. Építette Vaszkovich Antal. Hála legyen Istennek!“

A felavatás után többen üdvözölték a püspököt. Az ev. egyház részéről Jerezszky lelkész vezetése alatt, a ref. egyház részéről Szalay lelkész vezetése alatt egy-egy küldöttség, továbbá Zsiros Lajos, Nagy György, Szathmáry Kálmán és Hám Ignác tisztelegtek, később Rónay kir. tanácsos és Schäffer Antal apát-plébános és Pánics görög keleti főesperes, kiket csaknem kivétel nélkül megtisztelt Szász püspök látogatásával. Délután fél három órakor kezdődött Marcon vendéglős által a casino nagy termében feltálat díszebéd — mely ugy jóságra mint rendezésre kitünően sikerült. Az első felköszöntőt Szász püspök mondotta ő felségére a királyra, mint a ki a református egyháznak is legfőbb védura. Másodikat Rónay alispán Szász püspökre. Végül több sikerült toaszt után Klein Mór mondott egy ugy formailag mint tartalmilag kitünő beszédet, a protestantizmus haladására emelve poharát.

Délután Kecskeméti Ferencz tartott prédikációt a templomban. Kecskeméti husz évet töltött Skóciában, négyet meg Amerikában s így az angol belső, igazi vallásosságot nagy mértékben magába szívta és annak terjesztése érdekében környezete egy részére jótékonyan hat, s prédikációja is mély vallásosságot árult el.

Este 8 órakor kezdődött a Daniel László vármegyei főjegyző elnöklete alatt rendezett estély, mely ugy a rendezést, mint a jövedelmezést illetőleg a legkitünőbbben sikerült. A négyeseket mintegy 40 pár táncolta.

Az egyházmegyei gyűlés aug. 31-én vette kezdetét. 9 órakor Szalay lelkész imádkozott az új templomban. A gyűlés tagjai innen vonultak fel mintegy hetvenen a megyeház nagytermébe, hol Szabó esperes imádságával és gróf Ráday Gedeon megnyitó beszédével kezdetét vette a gyűlés. Legelőször is az esperesi évi jelentés olvastatott fel, majd kisebb-nagyobb felebbezési ügyek vétettek elő egész d. u. 2 óráig, a mikor a gyűlés tagjai közebedre jöttek össze újra a kaszinóban. Itt az ebéd folyt, a köszöntők is megeredtek, mely nélkül magyar lakomát képzelné sem lehet, egyszer csak jó a szomoruan osztottak el a vigasság helyéről.

Az elnökség pedig sietett őszinte részvételének kifejezést adni.

Szeptember 1-én és 2-án is folyt még a gyűlés. Legfontosabb tárgya volt ennek a zsinati törvényjavaslat, melynek tárgyalása közel egy napot vett igénybe.

Szeptember 2-án végződött a Torontál-megyének és Nagy-Becskerek városának való köszönetszavazással, kik kegyesek voltak nagy termeiket három napra tanácskozási helyül az egyházmegye rendelkezése alá bocsátani. S ezzel a vendégek öt napi náluaklét után elsiettek övéikhez.

HIREK.

Lapunk a megyénket ért súlyos gyász alkalmából a lefolyt héten két külön kiadást is rendezett. Az első külön kiadás Hertelendy főispán elhalálozását és életrajzát, valamint a f. hó 14-ére egybehívott rendkívüli közgyűlést tudatta. — a II-ik külön kiadás a temetési szertartást, s a vármegyei és családi gyászjelentéseket közölte.

Személyi hír. Gr. Zichy Ágoston Fiume kormányzója augusztus 31-én és szeptember elsején Kis-Oroszon, neje Wimpffen Hedvig grófnő tulajdonát képező birtokon tartózkodott. A magas vendég ottani időzése egy anomaliát szüntetett meg. Mint a Wimpffen Sina örökösök tulajdonát képező valamennyi magyarországi uradalomban, úgy a kis orosziiban is a bécsi központi igazgatóság kedvéért az uradalmi könyvek vezetése német nyelven történt. Ennek szakította végét a gróf, elrendelvé a könyvek magyar nyelvű vezetését. Onnan visszautazóban N. Kikin dán Dániel Béla vendége volt.

Mihályi g. kath. püspök megyénkben Apsai Mihályi Viktor gör. kath. püspök e hó 26-án titkárával Lugosról Zombolyára érkezett, hol az állomásnál Bielek Antal Zombolyai főszolgabíró fogadta. A püspök délután Zurló di San Marco berezeg négyes fogatán Nagy-Komlóra hajtatott. Utközben Kis-Komlós községe üdvözölte a püspököt. Nagy-Komlóson diadalkapu mellett várta a püspököt az egész lakosság minden rangu, rendű és vallásu papjával egyetemben. Másnap reggel 8 órakor megkezdődött a templomszentelés nagy fényvel, pompával. A templomszentelés után Zurló di San Marco herceg termeiben gyűltek össze a vendégek, hol gazdag lakomán egymást érte a sok felköszöntő. A püspök ezután Nagy-Szent-Miklóstra utazott s innen hivatalos körutját folytatta Egres, Szerb-Csanád, Kis-Zombor, O-Béba, Oroszlamos és Nagy-Kikindán át, míg végre Nagy-Becskerekre érkezett. A véletlenség akarta, hogy ugyanazon vonat hozta székvárosunkba, melylyel Szász Károly ref. püspök is érkezett, az új református templom felavatására. Mialatt Szász Károlyt Krsztics polgármester üdvözölte, Mihályi püspököt Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, mint a kath. hitközség elnöke fogadta rövid beszéddel s ő méltóságát egyenesen a róm. kath. egyházba vitte, hol Schaffer Antal pápai kamarás, pornói apát, esperes, plébános fényes segédlettel fogadta. A püspök rövid imát mondott s azután az apát lakására távozott, kinek itt tartózkodása alatt vendége volt. Ő méltósága vasárnap este távozott városunkból.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon tisztelt uraságoknak, kik a helybeli ev. ref. templom felszentelése, illetve a békés-bánati egyházmegyei gyűlés alkalmából idejött vendégeket lakásukba fogadták az elszállásoló bizottság őszinte köszönetét nyilvánítja.

A nagy-beckereki Lloyd-társaság, melynek egyleti helyisége eddig a Klein-féle vendéglő emeleti termeiben volt, e hó 2-án költözött át új helyiségébe, a mely a Koronaszállóban van. Az új termék tetemesen tá-

josabbak, díszesebbek és kegyelmesebbek a régiéknél, a hol a nagyszámu tagok eddig csak szorongva fértek meg.

A nagy-kikindai áll. felső leányiskolában a beiratások a jövő 1891-2. tanévre f. é. szept. hó 1-4-ig az igazgatói irodában eszközölhetnek. A felső leányiskolába törvény szerint oly növendékek vétetnek fel, kik az eiem iskolá 6 osztályát jó sikerrel elvégezték s azt nyilvános iskolai bizonyítvánnyal igazolják. Miután azonban helybeli népiskolánk nem mindegyike bir 6 osztálylyal, ennél fogva tanfelügyelői engedéllyel az V-ik, sőt IV-ik osztályt szép eredménnyel végzett növendékek is felvétetnek, ha sikeres felvételi vizsgálatot tesznek a felső leányiskola alapjúl szükséges ismeretekből. (Magyar nyelvtan, számtan, hazai történelemre és földrajz). A felvételi és javító vizsgálatok a beiratások napjain a délutáni órákban tartatnak meg. A beiratás-kor a tanulók korukat keresztlevéllel igazolják. — A tandíj egész évre 5 frt, a beiratási díj 50 kr., értesítői illeték 50 kr. — Szegény sorsu szülők gyermekei hiteles szegénységi bizonyítvány alapján a tandíj fizetés alól felmentetnek a vallás- és közokt. ügyi m. kir. miniszter úr ő nagyméltósága által, kihez a kérvény czimzendő s a beiratás alkalmával az iskola igazgatóságánál nyújtandó be. Az igazgatóság.

VASUTÜGYEK.

A magy. kir. államasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége

F. é. szeptember hó 10-től kezdve a 3. és 4. sz. gyorsvonatok Topolovecz állomáson feltételeesen meg fognak állani, t. i. ha utasok a fel- vagy beszállásra jelentkeznek. A 3. sz. gyorsvonat Topoloveczre érkezik 7 óra 44 perczkor este. A 4. sz. gyorsvonat Topoloveczre érkezik 7 óra 48 perczkor reggel.

A vonatok közlekedési ideje budapesti időben van kitüntetve.

GAZDASÁG.

A temesvári orsz. kiállításon

e hó 1-én nyílt meg az időleges juh-és sertéskiállítás, mely Délmagyarország juh- és sertéstenyésztését igen előnyös színben mutatta be.

Megyénk kiállítói közül kitüntetve alábbiak lettek:

Sertésekért:

Gazdasági egyleti aranyéremmel: Báró Lipthay Frigyes kanaki gazdasága. — Gyertyánffy János Gyérről.

Kiállítási bronzéremmel: Hollandi társulat Zichyfalván. — Csávossy Gyula Bobdán.

Gazdasági egyleti bronzéremmel: Eckstein Fülöp Szécsénfalva.

Juhokért:

Gróf Nákó Kálmán nsztniklósi uradalma versenyen kívül állított ki; a jury diszokmányt ítelt volna oda.

Kiállítási közreműködési okmányt kapott: Szalady János gróf Nákó Kálmán nsztniklósi juhász gazdája.

Kimutatás

a „Torontál-megyei takaré- és hitelbank“ 1891. évi augusztus havi forgalmáról.

Pénztári betételek	
állása július végével	568843 04
betételek augusztus hóban	78562 76
összesen	647405 80
visszafizetések augusztus hóban	62369 24
állása augusztus végével	585036 56

Folyó számlai betétek

állása július hó végével	22351 74
betétek augusztus hóban	6525 14
összesen	28876 88
visszafizetések augusztus hóban	10542 73
állása augusztus hó végével	18333 15

Leszámítolási üzlet

a tárcza állása július végével	647061 76
leszámított augusztus hóban	246197 44
összesen	893259 20
visszleszámított és visszafizetett augusztus hóban	214033 15
a tárcza állása augusztus végével	679226 07

Előlegek értékpapirokra

állása július végével	8173 —
kiadások augusztus hóban	140 —
összesen	8313 —
visszafizetések augusztus hóban	35 —
állása augusztus végével	8278 —

Ingatlan-kezesek

állása július végével	21583 14
visszafizetések augusztus hóban	415 —
állása augusztus végével	21168 14

Pénztár-forgalom

készpénzgyenleg július végével	1442 09
bevételek augusztus hóban	636956 40
összesen	638398 49
kiadások augusztus hóban	632101 01
készpénzgyenleg augusztus végével	6297 48

Kimutatás

a „Nagybecskereki takarékpénztár“ 1891. évi augusztus havi forgalmáról.

Részvénytőke 100.000 frt. Tartalékalap 43.500 frt

Kamatkozó betétek

állapot július végével	356163 18
betétekt augusztus hóban	71409 17
összesen	427572 35
visszafizetett augusztus hóban	35678 83
állapot augusztus végével	391893 52

Folyó számlai üzlet

állapot július végével	62600 84
előlegeztetett augusztus hóban	42896 72
összesen	105497 56
visszafizetett előlegek augusztus hóban	30856 19
egyenleg augusztus végével	74641 37

Előlegek értékpapirokra

állapot július végével	11767 69
visszafizetett előlegek augusztus hóban	110 —
állapot augusztus végével	11657 69

Váltó-számla

állapot július végével	335750 63
leszámított augusztus hóban	201304 12
összesen	537054 75
bevalltatott és visszleszámított augusztusban	189336 87
a tárcza állása augusztus végével	347917 88

Pénztár-forgalom

pénzkészlet július végével	807 08
bevétel augusztus hóban	535108 38
összesen	535915 46
kiadás augusztus hóban	530003 87
egyenleg augusztus végével	5911 59

KÜLÖNFÉLÉK.

Óriási konyha. A párisi „Bon Marché“ nemcsak arról nevezetes, hogy a világ egyik legnagyobb üzlete, hanem konyhájáról is. Az üzletben alkalmazottak számára főznek ott, ezek száma pedig felülhaladja a négy ezret. A kávéfőző valóságos gőzkazánhoz hasonlít s napjában ezer liter kávé főznek benne. Az üstök 100—5000 literes közt váltakoznak. Hasonló rendkívüli terjedelműek a többi edények is. Száz kiló burgonyát, 50 kiló húst egy edényben lehet megfőzni, 300 borjú szeletet egyszerre sütni. Akárhányszor 50 pecsenyesütő edényben serceg egyszerre a cotelette, pedig mindenikbe befér egy pár száz. Omelette készítéséhez 7800 tojást is elhasználnak. Természetes, hogy a konyha személyzet is egész armádia.

A túlevelű fák és magastörzsű rózsafák. Valamint a legjobban sikerült kép is csak akkor mutat sokat, ha szép keretbe illesztve megfelelő helyre állítjuk, úgy a rózsák is, különösen a magastörzsűek, csak akkor látszanak teljes pompájukban, ha helyesen csoportosítva s megfelelő növényekkel körülveve vannak. Tekintsünk egy kis magastörzsű rózsacsoportot, mely valamely nagyobb pázsit közepén áll s hasonlitsuk össze ugyanakkora csoporttal,

mely például valamely ut mellett, koniferacsoport előtt áll s ez utóbbit sokkal szebbnek fog látszani. Nagyobb diszkertekben az elhelyezés, felosztás nem nehéz, mivel majdnem mindenütt kisebb-nagyobb fa- vagy bokorcsoportok is állnak, melyek a rózsákhoz megfelelő keretekül szolgálnak, itt nagyobb csoportok is, ha helyesen vannak összeállítva, kellemesen hatnak a szemre. Nehezebb azonban a feladat, ha csak kisebb házi kert áll rendelkezésre, melybe magas törzsű rózsákat akarunk ültetni. Itt csak ügyességgel és jó izléssel lehet célt érni. Az első, a miről gondoskodni kell, megfelelő keret, ha csak abies pektinatából vagy thunákból állna is. A konifera különböző fajtái, melyek különböző csoportosításoknál igen célszerűen felhasználhatók, különösen ide valók, a hol az arányos formákon kívül a beosztást is tekintetbe kell venni. Nincs más növény, mely egy nagyobb részt rózsákkal beültetett házi kert díszét inkább emelné, mint a konifera. Ha a hely abies és pinusfajok ültetésére kicsi, úgy a taxus, thuja, juniperus, retinosporák stb. különböző fajai mindenesetre elég anyagot szolgáltatnak, melyben tetszés szerint lehet válogatni. Az ily keretekkel körülvett rózsacsoportok mindig kellemes látványul szolgálnak s az egész csoportnak még az a nagy előnye is van, hogy a keret őszzsel, télen és tavasszal, midőn a rozsatökök levelek nincsenek, kellemes zöld színökkel gyönyörködteket a nézőt.

Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, fejfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitzporok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvetellel Moll A. gyógyszerész s cs. és kir. udvari szállítótól, Bécs. I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével aláírásával kérendő.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Hirdetések.

456. sz. b. v. k. 1891. (354-1.1)

Arverési hirdetés.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszéknek 1891. évi 88,692. p. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1891. évi 5506. p. sz. alatt kelt végzése folytán Handel és Morgenstern bécsi bej. cég végrehajtók részére Deutsch Mihály vhajtást szenvedő nagybecskereki lakosnál 122 fnt 10 kr. tőke és jár. iránti betudatik a betudandó kielégítési vhajtás utján 1891. évi július 4-én le- és felülfogalt és 871 fnt 80 kr-ra becsült bolti állványok, üzletasztalok és rövidárúkból álló ingóknak N-Becs-kereken alperes üzlethelyiségében a Hunyady-utczában bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladása 1891 szeptember 9-ik napjának, d. e. 9 órára tüzetett ki a folyó évi 6802-91. p. számú végzés folytán.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben megvan ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs — miszerint az 1881. évi LX. tcz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólírtokhoz egy példányban írásban adják be avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölőlegére fognak utasíttatni.

Nagy-Becs-kerek, 1891 szeptember 26. —
Risztó Péter, kir. bir. végrehajtó.

3386. ki. 1891.

(331-3.3)

Pályázati hirdetés.

Torontálmege tekintetes alispáni hivatala f. évi július hó 20-án 24 841. szám a. kelt jogerős határozatával az ó-teleki körjegyzőnek ezen hivataláról való lemondását elfogadván, az ekép megürlt körjegyzői állásnak választás utján leendő betöltésére pályázat nyitattik.

A választás Ó-telek községhezánál folyó évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor fog megejtetni.

Ezen állással 500 fnt készpénz fizetés, 50 fnt uti és 70 fnt irodai átalány, 60 fnt 50 kr. fa, szalma és világítási járandóság, szabad lakás és kert haszonélvezete s végre a magánmunkálatokért járuló szabályrendeletileg megállapított díjak vannak összekötvé.

Megjegyeztetik továbbá, hogy a volt körjegyző által a csatád-párdányi kincstári uradalomtól eddig természetben haszonélvezett 20 hold szántóföldnek további élvezete a tek. temesvári m. kir. jószágigazgatóságnak f. évi július hó 16-án 11.300. sz. a. kelt intézkedésével elvonatott, mert az nem képezett a körjegyzői fizetéssel egybekapcsolt illetményt, hanem a volt körjegyzőnek személyéhez kötött földesuri kegyadomány volt, s e szerint a jövődöbeli körjegyzői fizetésnek kiegészítő részét nem képezi.

Felhivatnak tehát mindazok, a kik eme körjegyzői állásért pályázni óhajtanak, miszerint az 1883. évi I. t. cz. értelmében kellőleg felszerelt folyamodványaikát a választástól megelőző nap déli 12 órájáig alólírt főszolgabírói hivatalnál annál inkább benyújtják, mert később érkezett kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Párdány, 1891. évi augusztus hó 21-én.

Torontálmege párdányi
járás főszolgabírói hivatala.

6650. szám. kig. 1891.

(340-3.2)

Pályázati hirdetés.

Basahid községben megüresedett jegyzői állás betöltése czéljából a választás folyó évi szeptember hó 28-án d. e. 10 órakor Basahid községhezánál meg fog tartatni.

Ezen állással 600 fnt évi fizetés, szabad lakás házkerttel és a községi szabályrendeletben megállapított magánmunkálati díjak élvezete van összekötvé.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást einyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. értelmében felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig ezen szolgabírósnál nyújtják be.

Nagy-Kikindán 1891 augusztus 27-én

Bakalovich Ágost, főszolgabíró.

Hirdetés.

A Béga állandóan kedvezőtlen vizállása következtében a Becskerek-Bégapart állomáson és az ugyanott levő tárházakban beállt árutorlódás fokozódását meggátlandó az üzletszabályzat 60. és 57. §-aiban gyökerező jog alapján a főfelügyeleti hatóság jóváhagyásának fentartása mellett a Becskerek-Bégapart és Becskerek n. k. — n. b. vasutállomáson leadásra kerülő gabonaküldeményekre nézve f. évi szeptember 1-től kezdődőleg a fekbérmentes időt 24 órára leszállítjuk és a fekbért a díjszabásszerű illeték négyszeresére felelmejük.

N-Becs-kerek, 1891 augusztus 31-én.
(342-1.1) A m. k. államvasutak igazgatósága.

Egy szorgalmas

jegyzősegéd.

ki a szerb nyelvet beszéli és a házközössiégi ügyekről némi fogalommal bíró 35 fnt havi fizetés és némi mellékjövödelem biztosítása mellett azonnal felfogadtatik.

Okleveles jegyzők előnyben részesülnek. Kérvények Kubin községéhez intézendők.

Susich László,

(329-3.3)

I-ső jegyző.

„THE MUTUAL“
new-yorki életbiztosító társaság.
Tiszta kölcsönösségen alapul. — Részvényesei nincsenek
Alapított 1843
A világ legnagyobb és legelőnyösebb életbiztosító-társasága és a legnagyobb biztonságot nyújtja.
Összes biztosítéki alap 1891. január 1-én:
367 millió forintnál több.
Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdonosoknak
760 millió forintot
meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy
210 millió forint
csupán nyereseményekre esik.
A kiváló előnyök, melyeket a „THE MUTUAL“ nál eszközölt biztosítás nyújt, kitűnnek a következő kötvénypélda eredményéből, mely szerint a nyeresemények a kötvény lejáratánál a biztosított összeget több mint kétszeresére emelték. 3-ik példa 1461-ik kötvényszám (nem tontina) biztosított összeg 5,000.— dollár
Felhalmozott nyeresemények 5,131.— „
1891-ben kifizetett 10,131.— dollár.
Ellenben összes díjfizetés volt 4,605 „
E szerint tiszta nyeresemény 5,000.00 dollár.
A „THE MUTUAL“ kötvényei 2 év után megtámadhatlanok és 3 év után nem válhatnak érvénytelenekké. — Hadi kockázat felelte előnyös feltételek mellett (többnyire ingyen) fogadtatik el. Járadék-biztosítások különösen jutányosak — Minden egyéb tekintetben, ugyszintén ügynökségek elvállalására nézve is bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a
Magyarországi vezérigazgatóság,
271-2.3) BUDAPEST, Bécsi-utca 5.

Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy a

Magyar-Franczia biztosító részvény-társaság

igazgatósága által a

nagybecskereki főügynöksége

reám ruházattván, annak vezetését átvállaltam és ennélfogva minden ezen társaság által mivelv biztosítási ágazatra vonatkozó ajánlatokat elfogadok és leggyorsabban elintéztetek.

A „Magyar-Franczia“ a solid versenyzést tüzvén ki czélul azon kellemes helyzetben vagyok, hogy előnyös feltételek, jutányos díjtételek által a t. biztosító közönség minden követelményének megfelelhettek.

Midőn még arra kérem a t. feleket, hogy a díjfizetéseket nálam teljesítse és b. bizalmával előforduló esetekben megtisztelni sziveskedjék

teljes tisztelettel

Schön J. B.,

a Magyar-Franczia biztosító-társaság n.-becskereki főügynöke.

Főügynökségi iroda: Temesváriutca, Steiner-féle ház.

1268. sz. kig. 1891.

(344-1.1)

Árverési hirdetés.

Alólírott községelöljárósága részéről ezenel közhirre tétetik, hogy a 388 hold ns. száraz és termékeny Tor.-Erzsébetlak (Eli-senhain) melletti rét f. évi szeptember hó 13-án d. e. 10 órakor Bótos község-házánál tartandó és zárt ajánlatokkal összekötött szóbeli árverés útján 4 évre azaz 1892. évi márczius hó 15 től egész 1895. évi október hó 15-ig bérbeadni fog.

A mely alkalomra vevők azon megjegyzéssel meghivatnak, hogy az árverési feltételek a már nevezett községi előljáróság-nál betekintheők.

Bótos, 1891 szeptember 4-én.

Az előljáróság.

1107. sz. kig. 1891.

(343-3.1)

Árlejtési hirdetés.

Csenta (Leopoldova) községelöljárósága részéről ezennel közhirre tétetik, hogy egy 11928 frt 57 kr-ra előirányzott községi iskola felépítésére a nyilvános szóbeli és zárt ajánlati árlejtésre határnapul f. évi szeptember hó 15-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki.

Ezen árlejtésen részt venni óhajtok kötelesek a 11928 frt 57 kr. kiküldési árnak 5 százalékát készpénzben óvadékként az árlejtést vezető kezeihez letenni.

Közelebbi feltételek, valamint a tervek és költségvetések a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekintheők.

A zárt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdése előtt az árlejtésvezető kezeihez adandók át, mert később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Csentán, 1891. évi szeptember hó 3-án

Nappholz Gyula, jegyző.

Vidics Antal, bíró.

3664. sz. 1891.

(336-3.2)

Hirdetés.

A nagyméltóságú közmunka- és közlekedésügyi m. kir. ministerium f. é. augusztus hó 5-én 50068.-II. sz. a. kelt magas rendeletével a felső-torontáli ármentesítő társulat által, töltés belebvezés céljából, Gyála község határában elfoglalt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. évi szeptember hó 15-én délelőtt 9 órakor Gyála községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottsága kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Gyála község-házánál 15 napi közszemlére kitétettek.

N.-Beckerek, 1891 augusztus 23. án.

Főispán szabadságon:

Rónay s. k.,
kir. tanácsos, alispán.

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használ; még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállítható (külsőleg észrevehetetlen, garantizott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Hires tanárok elismerő nyilatkozatait, legmelegebb orvosi ajánlásokat és alaposan kigyógyultak ezernyi hálaíratát érdekel tanácsolják a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diszkrétívál. Tartalom és származás felismerhetlen **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágosító röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. (255 13.10)

Jegyzőségéd kerestetik.

Egy a jegyzői teendőkhöz jártas, szorgalmas és szelid magaviseletű jegyzőségéd nálam állandó alkalmazást nyer.

Fizetés havi 16 frt és teljes ellátás, ágyneműn kívül; némi mellékjövedelem magánszorgalomtól függ.

Az állás azonnal elfogadható. Kérvények hozzám czimzandók.

Csözstelek, 1891 szeptember 3-án.

(346-2.1)

Ádám Matyas.

közs. jegyző.

3971. sz. 1891.

(341-3.1)

Hirdetés.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. ministerium f. évi márczius hó 20-án 17493. II. sz. alatt kelt magas rendeletével

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák:

VI. külső Váci-ut 1696-99.

(100-24.22)

Városi iroda és raktár:

VI. Podmaniczky-utca 14

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű

gőz- és járgánycseplő-készületeités számos első
díjakkal kitüntetett

szab. SCHLICK-féle 2- és 3-vasu ekéit és szab. mélyítő ekéit, eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egyvasu ekéit. — talajmívelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit, valamint

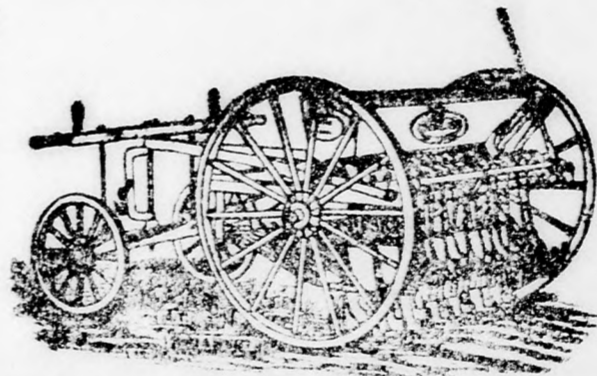
Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS-rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szab. Jókay-féle „Hungária” darálógépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalomrendezések, eredeti amerikai kévekető és marokrakó aratógépek és fűkaszalógépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Első nbecskereki temetkezési intézet**Bencze Antal**

Hunyady-(fő-)utca.

Van szerencsém a t. cz. közönség szives tudomására hozni, hogy temetkezési intézetemet a kor igényeinek megfelelőleg teljesen ujjonnan rendeztem be. — Különösen kiemelendő a

dísz-halottas-kocsi

12 emberrel, portás, egyenruházott kísérek stb.

(277-6.4)

A legfinomabb kiterítőtárgyak, a melyek egészben vagy részben rendelkezésre állanak a legolcsóbb árakon. — Előforduló halálesetknél a temetések rendezését elvállalom a legmértányosabb feltételek mellett; ezekre 6 osztályt állítottam fel és pedig:

Dísz-osztály 407 forint, II. osztály 169 forint, IV. osztály 64 forint, I. osztály 278 forint, III. osztály 109 forint, V. osztály 35 forint.

A környéken bármily távolságban előforduló halálesetknél is készséggel átengedhetem halottas-kocsimat és a hozzátartozókat olcsó árakon

Árlejtési hirdetmény.

Torontálvármegye alispáni hivatala f. évi augusztus hó 3-án 27403. 1891. sz. a. kelt rendelettel a bóka-kanaki megyei uton az O-Berzaván építendő fa-zsilippel egybekötött fa-áteresz helyreállításának biztosítása végett árlejtést rendelt el, mely alulirt államépítészeti hivatal helyiségében 1891. évi szeptember hó 3-án délelőtti 10 órakor fog megtartatni.

Az arra engedélyezett költségösszeg 1552 frt 39 kr.

Váilalkozni szándékozók, azon értesítéssel hivatnak meg, miszerint ezen versenytárgyalásra zárt írásbeli ajánlataikat szabályszerűen készítve 50 kros bélyeggel, valamint 5 százalékos bantpénzzel ellátva (mely állhat készpénz vagy állampapirokból) az árlejtést megelőző nap azaz 1891 szeptember hó 2-án délelőtti 12 óráig ide nyújtásuk be. E határidőn túl beérkező ajánlatok felbontatlanul fognak illetőknek visszaadtni.

Az ajánlatban a fenti költségből teendő százalékos árelengedés számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlkozó az építéshelyi körülményeit az építési feltételeket és műszerelvényeket stb. teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

A végbeviendő munkálatok előmérete s költségvetése, általános és részletes építési feltételek és a szerződés mintája az alulirt államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők. (323-3.3)

N.-Beckerek, 1891 augusztus 9-én.

A torontálmegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Gyógyszerész gyakornok kerestetik.

6 gymnásiumi osztályt végzett, jó magaviseletű, szerény ifjú bővebb felvilágosítás végett forduljon **Rzihá Károly** gyógyszerészhez, Zombolyán. (328-3.3)

6090. sz. kig. 1891.

(324-3.3)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye török-kanizsai járásba kebeleztet Oroszlámos község központtal ujonnan szervezett körorvosi állásra, mely körhöz Egyházaskér, Majdán, Rábé és Kis-Sziget községek tartoznak s mely állással 600 frt évi fizetés s az egyes községek szabályrendeleteiben megállapított látogatási díjak vannak egybekötve, ezennel pályázat nyitattik.

A megválasztandó körorvos a községeket az azok által előállítandó fuvar igénybevételeivel hivatalból hetenként egyszer tartozik

meglátogatni s a közegészségügyi törvényben előirt teendőket végezni; Oroszlámos községben gyakorolja megfelelő és szabályrendeletileg megállapított díjazás mellett a halottkémlést és a husvizsgálatot.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint orvostudóri oklevelükkel és eddigi működésüket tanúsító bizonyítványukkal felszerelt kérvényeiket f. évi szeptember hó 9-ig a török-kanizsai járás szolgabírói hivatalához beküldjék.

A választás f. évi szeptember 10-én Oroszlámos községbáznál fog megtartatni. T. Kanizsán, 1891 augusztus 10-én.

Tallján Emil, főszoigabíró.

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás.

Legjobb bedörzsölő szer

köszvény csúsz és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéglel látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörccs, gyomorégés, nyálk, székrekedés, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Sztéküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8-48.33)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes Isten fizesse meg-ét mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnetschlagban.

Csak akkor valódi

ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúsz, mindennemű testfájalmak és benulásnál; burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, dagadtok, gyaladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszullét, hányás, kolika és hasmenésnél. — Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerertár és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Sztéküldés naponta utánvéttel. — Két üvegnél kevesebb nem küldetik. Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.

Nagy-Beckereken kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógysz. uraknál.

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéglel látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörccs, gyomorégés, nyálk, székrekedés, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Sztéküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8-48.33)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes Isten fizesse meg-ét mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnetschlagban.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT“

gyógyforrásról

„MAGYAR SELTERS“

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészének szerencsés összetétele kevés szabad szénsv. de gazdag, félig kötött szénsv tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak Radeini, Vichy stb. vizektől különböző csekélyebb szabad-szénsv tartalmánál fogva s azért véresek lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavany-dusabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmánál olyannyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz kórházunkban alig rendeltetik. — csekély szabad szénsv tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi, giesshübli, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár: Torok-, gége-, légcső- és bőrbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor- vizeleszervek hurutját szintgyógy-ozlatja.

mint a seltersi, gleichenbergi, giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértelődést.

Dr. Kéty Lároly egyet. tanár: Légző-, emésztő-szervek, hurutos bántalmánál jó eredménnyel alkalmaztam, seltersi, gleichenbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsv tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus - kórházi főorvos: Légcső-, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmánál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a seltersi-, giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos: Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

GÖRBERSDORF „Margit“-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „Margit“-forrás gyógyvizet alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegem által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legstúrgósebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.
Dr. Römpler Tódor.

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár

Édeskuty L.

Ugyisintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványvíz-szállító, Budapest, Erzsébet-tér 8. sz.

Herzl S.
Korona-szaloda.
 Minden vasár- és ünneppon
Dreher-féle dupla márcziusi
barra (Balk) sör.
 (321 4.3)

MÁRIACZELLI

gyomor-cseppek

készítve BRÁDY C. vértelvényhez címzett gyógyszerertárban Kremsierben (Morvaország). Elismert kitünőségű gyomorcsillapító és elevenítő hatású gyógyszer emésztési zavarok esetében. Csak a mellékelt védjegyvel és aláírással ellátott készítmény valódi. Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (készenes) 70 kr. Az alkoto részek nyilvánosságára vannak hozva.

Gyógyszerertárakban kapható.

C. Brády

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Beckereken.